

УДК 351.74 (477)

В. А. ЄВТУШОК,

старший викладач кафедри тактичної та тактико-спеціальної підготовки факультету № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ, підполковник поліції

ORCID://orcid.org/0000-0002-9165-6296

В. О. ПЕТРОВ,

курсант групи 14 -1 факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ, ЯКІ ЗАЛУЧАЮТЬСЯ ДЛЯ НЕСЕННЯ СЛУЖБИ В ЗОНІ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ

Проведено аналіз проблемних питань професійної підготовки поліцейських, а також сформовано пропозиції щодо підвищення ефективності професійної підготовки поліцейського для несення служби в зоні АТО.

Ключові слова: правоохоронний орган, висококваліфікований фахівець, професійна підготовка, АТО, діяльність блок-постів.

Проблема підготовки висококваліфікованих фахівців правоохоронних органів є актуальною для всіх країн світу. За всієї різниці у підходах і можливостях їх практичної реалізації позиції спеціалістів – учених і практиків збігаються в головному: кадровий потенціал правоохоронних органів – це найважливіший компонент ефективної правоохоронної діяльності. Фахівці є солідарними і в тому, що основним способом забезпечення якості й ефективності діяльності співробітників правоохоронних органів є систематичне вдосконалення системи професійної підготовки, яка орієнтована на підготовку професіонала, готового до виконання своїх функцій у XXI [1, с. 1].

Дослідженням цієї проблематики значну увагу приділяли у своїх працях вітчизняні науковці М. Ануфрієв, І. Арістова, О. Бандурка, В. Бесчастний, В. Венедіктов, Л. Власюк, В. Горбулін, Є. Зозуля, І. Зозуля, В. Плішкін, В. Січкач, Г. Ситник та інші. Однак, враховуючи здобутки вчених, даний напрямок ще потребує свого дослідження, адже час іде й обстановка у державі змінюється, а тому працівники органів Національної поліції повинні володіти усіма необхідними теоретичними аспектами та практичними навичками для успішного виконання свої службових обов'язків.

В складних умовах соціально-економічних та політичних змін в нашій державі, в умовах проведення антитерористичної операції у Донецькій та Луганській областях, з метою захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, в зону проведення операції залучаються працівники органів Національної поліції для виконання різноманітних бойових завдань, посилення пильності та контролю – пропускового режиму. У більшості випадків поліцейські залучаються до заходів, пов'язаних з несенням служби на блокпостах, що здійснюють пропускний режим безпосередньо в зону АТО та в окремі населенні пункти цієї зони. Для того щоб виконати поставлені завдання, кожен працівник повинен мати чітку уяву про те, як облаштувати блокпост, організувати його роботу та яких правил необхідно

дотримуватись під час виконання службових обов'язків в ході несення служби, що саме і повинна забезпечувати професійна підготовка кадрів органів Національної поліції.

Метою створення блокпостів є здійснення контролю за рухом транспорту, людей, їх перевірки та огляду, а головне – зовнішньої ізоляції району дій незаконних збройних формувань, своєчасного виявлення їх пересування, шляхів можливого виходу бойовиків з районів їх зосередження, ізоляції й позбавлення доступу до джерел постачання; заборони притоку поповнення, постачання боєприпасів і зброї та недопущення прориву через блокпост. *Блокпост* – це загороджувальний укріплений контрольно-пропускний пункт з озброєною охороною. Вони зазвичай встановлюються в районах проведення антитерористичних заходів, на окупованій або тимчасово зайнятій військами території. Блокпости можуть бути розташовані на дорогах, в'їздах у населені пункти тощо. Практикою антитерористичної операції вироблені наступні види блокпостів – постійні (стаціонарні) та тимчасові [2, с. 7].

Постійний (стаціонарний) блокпост розташований на основних шляхах, на перетині доріг або на в'їзді в контрольований район або місто та складається з декількох охоплених єдиним задумом споруд та інженерних укріплень. Такі блокпости обслуговуються цілодобово й особовий склад на них знаходиться постійно [2, с. 8].

Як свідчить практика поліцейські органів Національної поліції залучаються для несення служби на постійних блокпостах.

При здійсненні підготовки поліцейських кадрів для підрозділів Національної поліції необхідно приділити увагу таким наукам, як топографія та військова інженерія, адже вони мають вирішальне значення при плануванні та розташуванні блокпосту.

Топографія застосовується, зокрема, при виборі місця розміщення стратегічного об'єкту. Блокпост краще облаштовувати в місцевості з гарним оглядом. Якщо дозволяє місцевість, необхідно мати об'їзний шлях уздовж блокпоста, який добре проглядається, з метою перепустки військових колон, щоб не прийняти під час руху колони догляд інших транспортних засобів.

Бажано встановлювати блокпост так, щоб його не було видно здалеку – за кутами будівель, за поворотами дороги, або за схилами пагорбів, щоб використовувати ефект несподіванки.

Знання військової інженерії допомагає в урахуванням місцевості, оперативної обстановки в районі розташування, розмістити загороджувальні бар'єри, бункер, місця дислокації сил і засобів з метою найбільш ефективного їх використання. Блокпост в інженерному плані має бути належним чином обладнаний. Зокрема, мають бути передбачені різноманітні інженерні загородження, пастки та перешкоди. Потрібно, щоб машина, яка спробує прорватися через блокпост або вирватися з охоронюваної зони, не могла цього зробити. Для цього встановлюють бетонні блоки, колючий дріт, інші перешкоди, які не повинні сильно заважати руху, але одночасно повинні змушувати проїжджати по зламаній лінії, а не по прямій. Можуть використовуватись і «лежачі поліцейські».

Пропонуємо розташовувати засоби, що перешкоджають безперешкодному проїзду таким чином: 3 бетонні блоки з одного боку блокпоста та 3 блоки з іншого, тобто на кожному напрямку дороги; один розташований праворуч дороги за рухом, другий – ліворуч, а третій – знову з правого боку. Таке розташування блоків не дозволяє водієві на

великій швидкості проїхати територією, що контролюється нарядами блокпоста. Також можуть бути використані дерев'яні ящики від боеприпасів, заповнені чимось важким (пісок, земля тощо), або автомобільні колеса. Для ускладнення підходу противника необхідно використовувати такі матеріали: консервні банки, шифер, покрівельне залізо, хмиз та інші предмети, що створюють гуркіт.

Для нормальної організації та несення служби на блокпосту потрібно 32 особи: три зміни та чотири бійці резерву.

Зміна огляду: шлагбаум № 1 (лівий) – троє осіб; шлагбаум № 2 (правий) – троє осіб; зона огляду № 1 (ліва) – двоє осіб; зона огляду № 2 (права) – двоє осіб. Разом: десять працівників.

Чергова (вогнева) зміна: навідник-оператор, механік-водій, командир БМП (БТР, БМД) – три особи. Стрілки – п'ятеро осіб. Разом: вісім працівників. З особового складу наряду призначаються чергові кулеметники для знищення автомобілів, що намагаються прорватися.

Зміна, що відпочиває – десять працівників. Резерв – чотири працівники.

На нашу думку з метою підвищення ефективності діяльності пропускної системи необхідно застосовувати новітні технології, що дозволяють сканувати транспортний засіб на наявність предметів вилучених з цивільного обороту. Пропонуємо встановити на блокпостах Пересувний інспекційно-доглядний комплекс «DTP - 5000R» для прискореного огляду транспортних засобів, що здійснює догляд 150 транспортних засобів за годину. Встановлення даного комплексу усуне необхідність залучення, як мінімум 10 осіб що здійснювали контроль на шлагбаумах, а також підвищить якість перевірки транспортних засобів.

Отже, на нашу думку, для підвищення ефективності несення служби та забезпечення особистої безпеки працівників поліції, які залучаються для несення служби в зоні АТО, необхідно здійснити ряд кроків, зокрема:

1. Впровадити в систему професійної підготовки кадрів вивчення таких наук, як військова інженерія та топографія.
2. Застосовувати новітні технології, зокрема пов'язані з доглядом транспортних засобів, що підвищить якість проведення перевірки та знизить кількість осіб необхідних для несення служби.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

1. Даниленко О. Б. Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України // Особливості професійної підготовки фахівців правоохоронних органів в навчальних закладах провідних країн НАТО (Хмельницький, 11 листопада 2015 р.) / Національна академія Державної прикордонної служби. Хмельницький: Нац. академ. Держ. прикорд. служби, 2015.
2. Організація і тактика несення служби на блокпостах в умовах антитерористичної операції : метод. рек. / С. В. Албул, О. Т. Ніколаєв, А. О. Шелехов. – Одеса : ОДУВС, 2014 — 34 с.

Надійшла до редколегії 24.03.2017